

Abstrakt

Diplomová práce pod odborným vedením prof. Jakuba Handrlici se podrobně zabývá konzulární a vízovou činností českých zastupitelských úřadů z pohledu mezinárodního práva správního a jeho implementace v rámci českého právního řádu. Zaměřuje se na rozbor právních rámců a postupů, které české zastupitelské úřady aplikují při vykonávání svých konzulárních a vízových funkcí, přičemž podrobně rozebírá nejen jejich mezinárodní rozměr, ale především jejich zakotvení a regulaci v českém správním právu a obecněji v právním systému.

Práce nabízí ucelený pohled na fungování konzulární a vízové agendy českých zastupitelských úřadů s důrazem na správní aspekty těchto činností, přičemž se opírá o relevantní právní předpisy a smlouvy, které jsou součástí českého právního řádu. Práce rovněž poskytuje analýzu vztahu mezi vnitrostátními předpisy a mezinárodními smlouvami, a zároveň zohledňuje specifika aplikace českého správního práva na podmínky v zahraničí.

Autor popisuje právní rámce procesu udělování různých druhů víz, která jsou vydávána českými zastupitelskými úřady, včetně schengenských víz, letištních průjezdních víz a víz a povolení pro dlouhodobý pobyt. Každý typ víza je detailně popsán, včetně právních předpisů, které jeho vydávání upravují, a administrativních postupů, jež s tímto procesem souvisejí. V této souvislosti je věnována pozornost jak vnitrostátním, tak mezinárodním právním normám, které ovlivňují rozhodovací procesy na úrovni českých úřadů.

Konzulární služby, jež jsou dalším tématem této práce, zahrnují širokou škálu činností, které zastupitelské úřady vykonávají zejména ve vztahu k českým občanům v zahraničí, případně k cizincům, kteří je potřebují. S odkazy na právní normy práce podrobně popisuje jednotlivé typy těchto služeb, jako jsou vydávání cestovních dokladů, poskytování právní pomoci, matriční agenda, státoobčanská agenda, organizace voleb v zahraničí, ověřovací činnosti a další specifické konzulární úkony. Zvláštní pozornost je věnována praktickým postupům, které konzulární úředníci při poskytování těchto služeb dodržují, a to včetně legislativního rámce, jenž tyto postupy upravuje.

Zásadními právními dokumenty, o něž se zmiňované činnosti opírají a které jsou v této práci z pohledu praktické aplikace na vízovou a konzulární službu analyzovány, jsou Vídeňská úmluva o konzulárních stycích, zákon č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě, a zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (cizinecký zákon). Vídeňská úmluva o konzulárních stycích poskytuje základní mezinárodní právní rámec pro výkon konzulárních funkcí, stanovuje práva a povinnosti konzulárních úředníků a zajišťuje ochranu jejich činnosti na území přijímajících států. Zákon o zahraniční službě, který je z hlediska tématu práce hlavním vnitrostátním předpisem, upravuje organizaci a fungování zahraniční služby včetně specifik konzulární a diplomatické činnosti. Cizinecký zákon pak reguluje podmínky vstupu, pobytu a vycestování cizinců na/z území České republiky, což zahrnuje i vízovou agendu, kterou zastupitelské úřady spravují.

Při tvorbě této práce považoval autor za důležité konzultovat praktické aspekty konzulární a vízové činnosti s odborníky z praxe, což bylo umožněno díky spolupráci se zkušenou českou diplomatkou Mgr. Radkou Calábkovou. Její zkušenosti a poznatky z praxe mu poskytly cenné vhledy

do reálného fungování těchto činností na českých zastupitelských úřadech, což výrazně přispělo k orientaci ve zkoumané problematice.

Práci mohou jako podklad k dalšímu zkoumání tématu využít jak odborníci v oblasti správního práva a mezinárodních vztahů, tak tvůrci politik, kteří se zabývají optimalizací fungování českých zastupitelských úřadů a zlepšením kvality služeb poskytovaných občanům a cizincům v oblasti konzulárních a vízových záležitostí. Závěry této práce mohou posloužit jako inspirace pro budoucí legislativní úpravy a zefektivnění postupů v rámci české zahraniční služby.

Klíčová slova: konzulární a vízová činnost, mezinárodní správní právo, české zastupitelské úřady